

Uunga siunnersuut: Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2015-imeersoq

(Selskabit akileraarutaannik akiliisussaatitsinnginnissaq, aningaaseriviit annaasassanut im-mikkoortitsisarnerat aamma tamakkiisumik akileraaruteqartitsinermut aaqqissuussinerup al-lanngortinneqarnera)

(Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq)

pillugu

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSISSIONAA

Siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani saqqummiunneqartoq

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Jens Immanuelsen (Siumut) siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Steen Lynge (Atassut) siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Jess Svane (Siumut)

Inatsisartunut ilaasortaq Tillie Martinussen (Demokraatit)

Inatsisartunut ilaasortaq Naaja H. Nathanielsen (Inuit Ataqatigiit)

Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig (Inuit Ataqatigiit)

Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen (Inuit Ataqatigiit)

UKA 15-imi siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Siunnersuut una pingasunik immikkoortoqarpoq.

1. Akileraartussaannginneq

Aatsitassarsiornermut inatsit naapertorlugu akuersissutinut tunniunneqartunut maannakkut pisartutuulli assingusumik erngup nukissiornermut inatsit naapertorlugu akuersissutinut tunniunneqartuni ingerlatseqatigiiffinnut akileraarusiisarnermik taarsiisussamik akiliuteqartarne-rup aalajangersaavigisinnanissa periarfissinniarlugu akileraartarnermik inatsimmut allan-guutissatut siunnersummik saqqummiussinissaq UKA 2012/113-imi Inatsisartunit taper-serneqarpoq.

Erngup nukissiornermut inatsit naapertorlugu akuersissutinut tunniunneqartuni ingerlatseqati-giiffinnut akileraarusiisarermik taarsiussamik akiliuteqartarnerup aalajangersaavigisinnaanissaa Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Taamaattumillu aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 12-im, 2. november 2006-imeersumi kingullermillu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 10, 29. november 2013-imeersukkut allanngortinneqartumi ima allanngui-soqassaaq:

1. § 3, imm. 3 ima oqaasertaqassaaq:

”Imm. 3. Selskabinik suliffeqarfinnillu, aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillet pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu aatsitassanik iluaqtigin-ninniarsinnaanermut imaluunniit erngup nukingata innaallagissiornermut atorneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu akuersissuteqarfingeqarsimasunik akileraarusersuineq, aatsitassarsiornissamut pisinnaatitaaffeqalersup akuersissutaani aalajangersakkat malillugit, atorunnaassaaq”.

Siunnersuut erngup nukingata innaallagissiornermut atorneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 12-imut atatillugu isigineqassaaq.

2. Annaasassanut immikkoortitat

Siunnersuutip immikkoortuata appaa aningaaseriviit taarsigassarsiniartarfiillu akiitsulinnit annaasaasa ilanngaatigineqarsinnaanerannut tunngavoq.

Aningaaseriviit periuseq malillugu taarsigassarsiarititatigut annaasassanut immikkoortitanik akileraarutitigut sunniuteqartussamik ilanngaateqarnissamut periarfissaqarput. Aningaaserivnunut taarsigassarsiniartarfinnullu immikkut aaqqissuussineq taanna manna tikillugu inatsisitigut aalajangersagaannilaq. Pineqartoq annaasat ilanngaatigineqartarneranni periutsinit nalinginnaasunit allaassuteqangaatsiarmat allaassutip inatsisikkut aalajangersaavigineqarnissaa Naalakkersuisunit eqqornerpaasorineqarpoq.

Annaasanik immikkoortitanillu naatsorsuutitigut akileraarutitigullu nalunaarsuinerit allannguinikkut ataqtigiinnerulernissaat Naalakkersuisunit kissaatigineqarpoq.

3. Tamakkiisumik akileraaruteqartitsinermut aaqqissuussineq

Tamakkiisumik akileraaruteqartitsinermut aaqqissuussinerup siunertaraa akileraaruserinermik allaffisornerup nunanit allaniit suliartortut ilaannut tunngatillugu pisariinnerutinnissaa. Pisariinnerunera tassaavoq pineqartut aningaasarsiamik tamarmiusut 35 procentii inaarutaasumik akileraarutinut taamaallaat akilertussaagaat aammalu sulisut nammineerluni nalunaarsuifinnik akileraaruseriffimmut nassisissusaaangitsut. Akileraarutissanik naatsorsuinermi inummut ilanngaat, ernianut aningaasartuutit il.il. eqqarsaatigineqartussaanngillat.

Siunnersuutigineqarpoq tamakkiisumik akileraartartut 350.000 kr.-init ikinnerusunik aningaasarsiallit Kalaallit Nunaata avataaneersuneersunit erniatigut isertitaat ernianullu aningaasar-

tuutaat kiisalu iluanaarutisiaat akileraaruserneqartassanngitsut. Aningaasarsiat allat maannamutut akileraarusersorneqartassapput. Aningaasarsiat ilanngaatitaqanngitsumik akileraaruteqaataasussat 350.000 kr.-iuppata amerlaneruppataluunniit, taava Kalaallit Nunaata avataaneersuneersunit erniatigut isertitat ernianullu aningaasartuutit kiisalu iluanaarutisiaat maannamutut akileraaruserneqartassapput. Tamakkiisumik akileraaruteqartitsinermut aaqqissuussiner mik pisariillisaaneq akileraaruseriffiup nammineerluni nalunaarsuifinnik misissuilluni inaarutaasumillu naatsorsuutinik nassiussuilluni allaffisorneranut millisaataassaaq.

2. Ataatsimiititaliap siunnersummik suliariinninna

1 pillugu. Akileraartussaannginneq.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut una taamani Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisuusumit saqqummiunneqartoq Inatsisartunit ulloq 26. november 2012-imi akuerineqarpoq:

”Sinaakkutissatut atugassiinerit piumasaqaatillu makku aallaavigalugit Maniitsup eqqaani erngup nukissiornermik tunngaveqarluni aluminiumik sulinium-mut tunngatillugu Alcoa Inc.-imik oqaloqatiginninnernik nangitsinissamut Naalakkersuisut pisinnaatitaanissaat pillugu Inatsisartunit aalajangiussissutissamut siunnersuut:”

Siunnersuutip taassisutissartaani siunnersummut sinaakkutissatut atugassiinerit piumasaqaatillu taaneqartut allattorsimaffianni immikkoortut tallimaanni ima allassimavog:

”5. Akileraartarnermik inatsisilianik aamma erngup nukissiornermut inatsimmik allanguinerit: Aatsitassarsiornermut inatsit naapertorlugu akuersissutinut tunniunneqartunut maannakkut pisartutuulli assingusumik erngup nukissiornermut inatsit naapertorlugu akuersissutinut tunniunneqartuni ingerlatseqatigiiffinnut akile-raarusiisarnermik taarsiisussamik minnerpaamik assingusumik annertussuseqartitamik akiliuteqartarnerup aalajangersaavigisinnaanissa siunertalarugu periarfissiiniar-lutik akileraartarnermik inatsisilianik aamma erngup nukissiornermut inatsimmik allanguuteqarnissamut Naalakkersuisut UPA 2013-imi siunnersummik saqqumiussaqassapput. Suliniut sanaartornerup nalaani naqissusiinikkut akitsuusersorne-qassanngilaq.”

Akiliutissat akileraaruteqartitsinnginnissamut atatillugu aalajangersarneqartussat akileraarusei-nertulli minnerpaamik artukkiinissaannik piumasaqaatit siuliani taaneqartut siunnersuutikkut equuutsinneqarnersut siunnersummi allassimannginnera siunnersummik matuminnga siul-lermeerinninnermi apeqqutigineqarpoq. Suliassaqarfimmut Naalakkersuisup apeqqut taanna siunnersummik siullermeerinninnermi akisinnaanngilaa. Apeqqutip tamatuma paasinarsi-sinneqarnissaa assorsuaq pingaaruteqartutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq, tassa taanna akileraaruteqartitsinnginnissaq pillugu aalajangiinermi sinaakkusiussatut atugassaritanut piumasaqaatinullu immikkut ilaatinneqarmat.

Taamaattumillu akiliutissat ingerlatseqatigiiffit akileraarutaannut taartaasussat minnerpaamik taama annertutigisumik artukkiinissaat siunnersuutip matuma immikkoortuatigut 1-ikkut akileraaruteqartitsinnginnissamut tunngasukkut qanoq ililluni qulakkeerneqassanersoq pillugu apeqquut 31. oktober 2015-imi allagaqarluni Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiitaliaq Naalakkersuisunut allakkatigut akequaa.

2 pillugu. Annaasassanut immikkoortitat

Aningaaseriviit taarsigassarsiniartarfiiillu periuseq malillugu taarsigassarsiarititatigut annaasassanut immikkoortitanik akileraarutitigut sunniuteqartussamik ilanngaateqartarnerannik periutsip atuuttup qulakkeerneqarnissaa aalajangersakkut tassuuna siunertarineqarpoq. Aningaaserivinnut taarsigassarsiniartarfinnullu immikkut aaqqissuussineq taanna manna tikillugu inatsisitigut aalajangersagaanngilaq. Taamaalliluni inatsisitigut qulakkeerneqarpoq naatsorsuuserineremi inatsisitigut maleruagassat Finanstilsynimit aalajangersarneqartut, aningaaseriviit taarsigassarsiniartarfiiillu annaasassanut immikkoortitsinerinut atuuttut aammattaaq akileraarutitigut naatsorsuineremi maanna tunngaviusussanngornerat.

Tamanna ataatsimiitaliamit naapertuuttutut isigineqarpoq, tassungalu atatillugu peqatigisaanik naatsorsueriaatsip assigiaartup atorneqarnissaata qulakkeerneqarnera naammagisi-maarlugu oqaatigissavaa. Ilanngaatigineqarsinnaatitaasut aalajangersakkut allanngortinne-qanngillat. Annaasassanut immikkoortitat ilanngaatigineqarnissaanni suli tunngavissaatinneqarpoq immikkoortitsineremi annaasassat tassaassasut akileraartarnermut inatsimmi maleruagassat nalinginnaasut naapertorlugin ilanngaatigineqarsinnaatitaasut. Immikkoortitat annaasaqarnermik kinguneqanngippata ukiumi akileraarfiusussami annaasaqarfiunngitsumi isertitatut nalunaarneqassapput. Kiisalu ukiumi immikkoortitsiffiusumi immikkoortitat ukiup tulliani isertitatut ilanngunneqartarnerat naatsorsuuserineremi inatsisitigut qulakkeerneqarpoq, taamaallilunilu immikkoortitat ingerlaavartumik naatsorsorneqartarnissaat qulakkeerneqar-luni.

Naatsumik oqaatigalugu annaasat pineqartut akileraarutitigut naatsorsuutinut qaqugukkut ilanngunneqartarnissaasa assigiissaariffigineqarnissaat siunnersuummi siunertaavoq. Taamaattumillu siunnersuutip iluanaarutinut tunngatillugu kingunerisassai pillugit allatut nalili-nissamut ataatsimiitaliaq tunngavissaqaqanngilaq.

3 pillugu. Tamakkiisumik akileraaruteqartitsinermut aaqqissuussineq

Erniatigut isertitat ernianullu aningaasartuutit kiisalu Kalaallit Nunaata avataaneersuneersunit iluanaarutisiat akileraaruserneqartarnerisa atorunnaarsinneqarnera.

Siunnersuitigineqarpoq tamakkiisumik akileraartartut 350.000 kr.-init ikinnerusunik aninga-sarsiallit Kalaallit Nunaata avataaneersuneersunit erniatigut isertitaat ernianullu aningaasartuutaat kiisalu iluanaarutisiaat akileraaruserneqartassanngitsut. Aningaasarsiat ilanngaatita-qanngitsumik akileraaruteqaataasussat 350.000 kr.-iuppata amerlaneruppataluunniit, taava Kalaallit Nunaata avataaneersuneersunit erniatigut isertitat ernianullu aningaasartuutit kiisalu iluanaarutisiat maannamutut akileraaruserneqartassapput.

Aalajangersagaq inunnut aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 72, imm. 1-im taaneqartunut atuutissaaq. Tassani taaneqarput inuit akileraartussaatitaasut atorfeqartitaanerminkut ataillugu ingerlatani sulianik, sanaartornermik sulianik aammalu ikkusuinermik invertiterinermilu illoqarfitt nunaqarfilla piusut avataanni sanaartornermik suliaqartut, aam malu qaammatip siuliini arfinilinni kingullerni nunami maani kommunimut akileraartussaatitaasimannngitsut. Aningaasarsianit pissarsiarineqartunut tunngatillugu akileraartussaatitaaneq inaarutaasumik naammassineqassaaq akileraarutinut akiliutaasutigut.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap paasivaa aalajangersagaq inunnut inatsimmi tassani § 72 b, imm. 1-im taaneqartunut atuutissangnitsoq. Tassani inuit atorfeqartitaanerminkut atatillugu annertunerpaamik suliassanik, aatsitassat pillugit ingerlallu tamatumunnga pingaaruteqartut pillugit misissueqqaarnermut, misissueqqissaarnermut imaluunniit aatsitassanik iluaqtiginninnermut attuumassuteqartut aalajangersimasuunerusunik suliaqartut taaneqarput.

Akileraaruseriffiup nammineerluni nalunaarsuiffinnik misissuilluni inaarutaasumillu naatsorsuutnik nassiussuilluni allaffisornerata annikillisarnissaa tamakkiisumik akileraaruteqartitsinermut aaqqissuussinermik pisariillisaanermi siunertaasoq ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Taamaattumillu § 72 a aammalu § 72 b malillugit tamakkiisumik akileraaruteqartinneqartartut immikkoortinneqarnerat kiisalu aaqqissuussinero tamakkiisumik akileraartartut 350.000 kr.-init ikinnerusunik aningaasarsialinnut atuutsinneqarnissaanik piumasaqaat Namminersorlutik Oqartussat sulisunik aningaasanillu atuinerisa iluanaarutissatallu naatsorsuutigineqartut oqimaaqtigiissarnissaat taamaallaat siunertaralugu aalajangersarneqartut ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani tamanna Naalakkersuisunit oqaaseqarfingineqassasoq Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq?

Nammineerluni nalunaarsuiffik pillugu

Inuk imm. 1-im imaluunniit 5-im aammalu § 15, imm. 4-mi taaneqartunik taamaallaat aningaasarsiaqaruni akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 16 apeqquaatinagu nammineerluni nalunaarsuiffimmik tunniussinngissinnaavoq. Aalajangersagaq taanna aningaasarsianit pissarsiarineqartunut tunngatillugu akileraartussaatitaanerup akileraarutinut akiliutaasutigut inaarutaasumik naammassineqarnissaanik siuliani paassisutissiissutigineqartumut naapertuussorinarpooq. Tamatuma saniatigut tamakkiisumik akileraaruteqartitsinermut aaqqissuussinermik pisariillisaanikkut akileraaruseriffiup nammineerluni nalunaarsuiffinnik misissuilluni inaarutaasumillu naatsorsuutnik nassiussuilluni allaffisornerata annikillisinneqarnissaat Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarpoq.

3. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Siunnersuut annertunerusumik kinguneqartussatut naatsorsuutigineqanngilaq. Allatut nalili-nissamut ataatsimiititaliaq tunngavissaqanngilaq.

4. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Siunnersuut Inatsisartunit akuerineqassasoq **Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Siumup, Atassutip Demokraatillu ilaasortaatitaasa inassutigaat.**

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Inuit Ataqatigiit ilaasortaatitaat siunnersuut pillugu ima oqaaseqaateqarumapput:

Inuit Ataqatigiinniit inatsisisamut siunnersuummi § 3, imm. 3 ima oqaasertaqartoq ajornartorsiutitaqartipparput: “Selskabnik suliffeqarfinnillu, aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu aatsitassanik iluaqutiginninniarsinnaanermut imaluunniit erngup nukingata innaallagissiornermut atorneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu akuersissuteqarfingineqarsimasunik akileraarusersuineq, aatsitassarsiornissamut pisinnaatitaaffeqalersup akuersissutaani aalajangersakkat malillugit, atorunnaassaaq.”

Inuit Ataqatigiit isumaat naapertorlugu una Inatsisartut 2012-imi ukiakkut aalajangigaannut, Naalakkersuisuniillu innersuussutigineqarsimagaluartumut, uniuuttuuvoq. Taamanikkut Inatsisartunit akuersissutigineqarpoq ingerlatsiviit ilaat ingerlatseqatigiinnik akileraartitsisarnermit pinngitsoortinnejarsinnaasut taarsiullugulu akiliutaasartumik pisussaaffilerneqarsinnaasut. Taamanikkut Naalakkersuisuusut aamma inuussutissarsiuutinut ataatsimiititaliaasut akiliutaasartoq taanna ingerlatseqatigiit akileraarutaannit annikinnerussanngitsoq erseqqissarpaat. Taamatulli piumasaqaateqarneq manna Naalakkersuisunit naalakkersuisooqatigiittuniillu qaangiataarneqarpoq. Tamanna tupallannartuullunilu pakatsinartuuvooq. Eqqaasitsissutigissavarput taamanikkut 2012-mi Naalakkersuisuusut ima oqaaseqarsimammata.

(http://inatsisartut.gl/dvd/EM2012/pdf/media/627954/pkt113_em2012_alcoa_bet_2beh_dk.pdf
f:

Ingerlatseqatigiinnik akileraartitsisarnermut tunngatillugu tamanna periutsitigut akile-raartarnermik inatsisaasut allanngortinnerisigut akiliutaasartumut allanngortinnejarsinnaassaaq, ingerlatseqatigiinnut akileraarummik taarsiinissamut erngup nukinganik atui-sinnaanermik akuersissummut akiliutaasartussanik aalajangersaanissamut tunngavissiiso-qassalluni - soorlu ullumikkut taamatut akiliutaasartunik malittarisassianik inissiinissamut aatsitassarsiornermut inatsit naapertorlugu akuersissutini periarjissaqartuusoq. Taamatut ilusiliap akuersissuteqarfiusumi tamarmi ingerlatseqatigiiffimmut akileraarutit qaffaa-vigineqarnissaannut assiaqtsissiissutaassaaq.

Ingerlatseqatigiiffinnut akileraartitsisarnermit akiliutaasartumut allanngortitsinissamut Naalakkersuisut peqataarusupput. Ilusiliaq tassaavoq erngup nukissiorjittaq aamma aluminiumik aatsitserivik ingerlatsivimmit Kalaallit Nunaanni nalunaarsugaasumit ataasiinnarmit inge-rlanneqassanera, taannalu sinneqartooraasunik tunngaveqartunik akiliuteqartassalluni. Taamatut iluarsiisoqarnerup akileraartarnermut aamma erngup nukissiornermut inatsisini iluarsiinissat pisariaqartissavai.

Allanik pisaqarani ingerlatseqatigiiffimmit ataatsimit appasinnerusumik akileraartarnissamik

kissaatigisanik Naalakkersuisut akuersinissaminut siunniussaqanngillat, taamaaliornermi immikkut ittunik akileraartarnermut tunngasunik ajunngitsorsinissat pillugit ingerlat-seqatigijfiit allat aamma piumasaqaateqarnissaannut annertuumik aarleqqutaasumik nas-sataqartitsisinnaavoq. Tamatuminnga kingunerisassat Nunap Karsianut annertuupilus-suusinnaassapput."

Inuit Ataqatigiinniit nunatta unammillersinnaassuseqarnerulernissaa inuussutissarsiutinullu aalaakkaasunik atugassaqartitsinissaq sulissutigerusuppagut. Maannakkulli Naalakkersuisut allatut isummernerminnut nassuaateqarsinnaasimangillat, maannalu ukiut pingasut matuma siornatigumut pisut sutigut allaanerunerannut tunngavilersuutinik saqqummiussisimanatik. Taamaattumik siunnersuutip itigartinneqarnissaanik Inuit Ataqatigiinniit inassuteqarpugut, pingajussaaneerneqarnerani akiliutaasartup ingerlatseqatigijinnik akileraartitsisarnermit minnepaamik annikinnerusuunnginnissaanut Naalakkersuisut allannguutissamik saqqummiusse-riataanngippata. Taamaattoqanngippat "naqqanut ingerlalertornissaq" ernummatigaarput, tassa ingerlatseqatigiit sapinngisamik minnepaamik akiliuteqartarnissartik sulissutigilis-sammassuk. Inuit Ataqatigiinniit isumaqarpugut ingerlatseqatigiit akiliutissamik annertus-susaannik naapertuussorisaminnillu ilisimannittuutillutik akileraarutitigut akiliutissatigullu akiliinissaminut tunuarsimaarneq ajortut. Tamatumalu saniatigut ingerlatseqatigiiffinniit allanngujaassuseqarneq pingaartinneqartarpooq. Inuit Ataqatigiinniit partiit allat eqqarsaa-tiginneqqinnissaannik, nunatsinnilu akiliutaasartumut isumaqatigiinnissarput siunertaralugu pingajussaaneerneqannginnerani ataatsimiititaliamit suliareqqinneqarnissaanik inassuteqaq-qeqqullugit qinnuigerusuppagut.

Siunnersuut Inatsisartunit itigartinneqassasoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Inuit Ataqatigiit ilaasortaatitaasa inassutigaat.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiissummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiitaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Jens Immanuelsen,
siulittaasoq

Steen Lynge

Jess Svane

Tillie Martinussen

Naaja Nathanielsen

Sara Olsvig

Peter P. Olsen